

بررسی کارایی زیست محیطی ایران در بین کشورهای عضو سازمان بهره‌وری آسیایی (APO)

مریم اسدپورکردی

دانش‌آموخته‌ی دکتری اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه علوم
کشاورزی و منابع طبیعی ساری
Asadpoor77@gmail.com

چکیده

با توسعه سریع اقتصاد جهانی، جهان با چالش‌های عظیمی در ارتباط با استفاده از منابع و آلودگی محیط زیست مواجه است. که در میان این چالش‌ها، انتشار دی اکسید کربن (CO₂) گسترده‌ترین است و باعث تغییرات آب و هوایی در سراسر جهان شده است، و اجرای برنامه‌های کاهش انتشار CO₂ و تلاش برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای مهم‌ترین راه برای ترویج توسعه پایدار بشریت است. به همین منظور در مطالعه حاضر، با بکارگیری روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA)، کارایی زیست محیطی کشورهای عضو بهره‌وری آسیایی شامل ایران، در دوره زمانی 2010 الی 2018، محاسبه گردید. نتایج حاصل از اندازه‌گیری کارایی زیست‌محیطی نشان داد که میانگین کارایی زیست محیطی کشورهای عضو بهره‌وری آسیایی از 0/60 در سال 2010 به 0/62 در سال 2018 افزایش پیدا کرده است که بیانگر بهبود نسبی کارایی زیست محیطی در این دوره است. کارایی زیست محیطی ایران نیز در این دوره مورد بررسی، به‌طور متوسط، 0/49 بوده است و میزان آن از 0/482 به 0/487 افزایش اندکی داشته است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در این تحقیق، توصیه می‌شود کشورها به‌ویژه ایران به منظور ارتقای بهره‌وری زیست‌محیطی، به ساختارهای تولیدی، فناوری و استفاده از فناوری‌های دوستدار محیط زیست توجه ویژه داشته و تا حد امکان به جای فناوری‌های مخرب و آلاینده از فناوری‌های سبز استفاده نموده و نظارت دقیق‌تری بر جریان تولید و فعالیت صنایع مختلف برای کاهش آلودگی داشته باشند.

کلمات کلیدی: کارایی، دی اکسید کربن، تحلیل پوششی داده‌ها، ایران، APO.

مقدمه

با توسعه سریع اقتصاد جهانی، جهان با چالش‌های عظیمی در ارتباط با استفاده از منابع و آلودگی محیط زیست مواجه است. در میان این چالش‌ها، انتشار دی اکسید کربن (CO₂) گسترده‌ترین است و باعث تغییرات آب و هوایی در سراسر جهان شده است، مانند افزایش میانگین دمای جهانی (لی و لین، 2017؛ چترجی و قوش، 2021). اجرای برنامه‌های کاهش انتشار CO₂ و تلاش برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای مهم‌ترین راه برای ترویج توسعه پایدار بشریت است (چن و همکاران، 2021). امروزه آگاهی از تأثیر منفی توسعه اقتصادی بر محیط زیست منجر به تحقیقات قابل توجهی در مورد موضوع سنجش توسعه پایدار شده است. گرچه مدت‌هاست بشر متوجه اهمیت محیط‌زیست در زندگی خود شده است، اما دهه‌های آخر قرن 41 را می‌بایست زمان اوج طرح مسایل زیست‌محیطی دانست. امروزه خطر بزرگی که بشر از ناحیه تخریب‌های زیست‌محیطی احساس می‌کند نه تنها